

EXPERIÈNCIA

VIVIM EL MÓN RURAL

L'escola Mare de Déu de la Mercè, a Sant Ramon (a la Segarra) ha impulsat un projecte educatiu vivencial i comunitari que teixeix lligams amb l'entorn rural més immediat gràcies a l'estreta col·laboració entre alumnes, mestres, famílies i gent vinculada a l'escola del poble.

TEXT DE **ROSER BECH PADROSA**

Llicenciada en Filologia Catalana i Filologia Romànica

«**C**amps i camps i camps: / el server, dalt dels bancals, floreix i dona fruit: / les serves s'apinyen, grosses, sucoses, si plou, / menudes i eixutes si l'any es malmet en desig; / el server floreix i dona fruit entre els camps [...]», evoca així Manuel de Pedrolo la comarca on va néixer al seu poema «Simplement sobre la terra».

L'escola Mare de Déu de la Mercè es troba al municipi de Sant Ramon, de 487 habitants (segons dades de l'Idescat, 2020), a la Segarra, en un entorn rural d'hectàrees de camps de cereals infinits i boscos d'alzines. El curs 2021-2022 l'escola està formada per 12 mestres i 76

alumnes, que s'agrupen en quatre comunitats: la de Xics (0, 1, 2 anys), la de Petits (P3, P4 i P5), la de Mitjans (1r, 2n i 3r) i la de Grans (4t, 5è i 6è).

El projecte «Vivim el món rural» neix de manera natural. Malgrat que l'acostament cap al món rural que els rodeja ja era un tret identificatiu de l'escola, el curs 2019-2020 defineixen aquest projecte vivencial. Els antecedents els trobem en una iniciativa sembrada temps enrere. Cada dijous a la tarda, molt abans de la pandèmia per la Covid-19, els mestres creaven espais a l'aire lliure on cada infant podia experimentar entre mainada de totes les edats. «Ens vam plantejar els interessos que teníem la comunitat de mestres perquè, si un

mestre vibra amb algun tema, el pot transmetre molt millor», reflexiona Víctor Rivero, mestre impulsor del projecte. D'aquesta manera, l'objectiu principal de la iniciativa és teixir lligams amb l'entorn natural més proper per poder-ne obtenir infinits aprenentatges.

Implicació col·lectiva

Per tal que el projecte tingui èxit són imprescindibles la complicitat i la col·laboració entre l'alumnat, la comunitat educativa, les famílies i el poble de Sant Ramon. «Moltes famílies treballen al camp (pagesos, agents rurals, forestals, etc.) i ens poden ensenyar moltes coses, perquè sovint no donem valor a allò que tenim més a prop», ressalta Rivero.

«Tenim famílies molt col·laboradores. Compartim el saber del mestre i l'expertesa de les famílies per brindar moments d'aprenentatges i noves connexions». Comenta que, a més, la gent del poble els obre les portes de casa per conèixer els oficis, fet que els enriqueix molt.

Les principals activitats que promou el projecte són: cuidar l'hort ecològic, que es troba en un terreny que l'Ajuntament ha cedit; estar atents al procés del compostatge que ells mateixos fan en col·laboració amb el menjador escolar, on cuiden l'alimentació, de proximitat i ecològica; construir cabanes i descobrir la natura amb activitats concretes com ara observar, fotografiar i alliberar ocells, construir caixes niu, etc.

La mestra natura

Viure la natura és un acte holístic; és per aquest motiu que hi tenen cabuda tots els àmbits del currículum. Perquè la natura, plena de silencis i emocions, és la vida mateixa. «L'àmbit artístic, per exemple, aflora quan habitem la natura. Quan sortim, cada infant porta un quadern on fa des d'anotacions fins a dibuixos. L'àmbit lingüístic sorgeix amb les converses. L'infant es fa preguntes i entre tots en parlem. A la natura es genera molt de joc», descriu el mestre. Diàriament les diferents comunitats de l'escola dediquen espais de temps a sortir a conèixer els voltants de l'escola per gaudir de l'entorn per fer música, cos -així anomenen a l'escola l'educació física- i medi. Aprofiten l'entorn i el fan més ric utilitzant llibres de coneixements extrets de la biblioteca de l'escola, la biblioteca de Cervera i d'aquelles famílies conexas de diversos temes.

Amb les restriccions per la Covid-19 ja no es barregen totes les edats com abans; ara surten a la natura per comunitats acompanyats de dos o tres mestres: «Ens hem hagut de reinventar; de

© Escola Mare de Déu de la Mercè

L'objectiu d'aquesta iniciativa és teixir lligams amb l'entorn natural més proper per poder-ne obtenir infinits aprenentatges.

totes maneres, així s'enforteixen més els vincles entre els grups».

Amb els pilars de cooperació, cura i sostenibilitat, aquesta escola viva vol «descobrir la vida i els misteris de la natura. Fixar-nos i mirar amb bons ulls els espais naturals. Cuidar-los i respectar-los perquè la natura ajuda a sanar», afirma, i hi afegeix: «Intentem sembrar les nostres llavors per cultivar la cura del planeta. Cuidar el món perquè el món ens cuida a nosaltres».

A la tardor del 2020 l'escola va tenir una sorpresa inesperada: havia estat la guanyadora de la VIII edició del Premi Escola Agricultura i Alimentació Ecològica organitzat per la Generalitat de Catalunya (Departaments d'Acció Cli-

màtica, Alimentació i Agenda Rural i Educació) i l'Associació Vida Sana. «No ho vam buscar, no ens ho esperàvem gens», assegura Rivero. El premi és un reconeixement per la feina feta i, segons ells, no cal idear projectes gaire ambiciosos: «Cal cuidar les petites coses, donar-hi temps i espai. Escoltar-nos i no pressionar ni jutjar». En definitiva, el *beatus ille* tan defensat per Horaci i les petites coses de la vida que promovia Josep Pla.

El futur d'aquest projecte modest és anar seguint el camí tal com fan, ser feliços i, si cal, reinventar-se. Potenciar sobretot les vivències. «Són els nens que hi ens porten. Els mestres, amb la ment oberta, ens deixem portar.» •